

## Nieuwsbrief “Vrienden van het Waterwingebied” 2024-4

Voor u ligt de vierde Nieuwsbrief van de Vereniging. Wij wensen jullie veel leesplezier in deze Nieuwsbrief. We hebben hier weer aandacht voor de natuur in het Waterwingebied en alvast wat informatie over het nieuwe beheerplan en ook dat er op sommige plekken in het gebied anders gemaaid gaat worden. Als jullie wat willen melden aan het bestuur van de vereniging, kunnen jullie gebruik maken van [bestuur@waterwingebiedamersfoort.nl](mailto:bestuur@waterwingebiedamersfoort.nl).

Met vriendelijke groeten en tot ziens in ons gebied,

Roelie, Kees, Ruud en Paul.

### **Aandacht voor de contributiebetalings.**

Velen van jullie hebben de contributie al betaald, maar nog niet iedereen. Daarom het vriendelijke verzoek om de contributie te betalen. Zie aan het eind van de nieuwsbrief het bankrekeningnummer.

### **Nieuw beheerplan.**

Het bestuur is sinds begin dit jaar in gesprek met de gemeente over een nieuw beheerplan voor de komende 10 jaar. Inzet is het doortrekken van het huidige beheerplan en het versterken van de natuur.

In de herfst wordt een inspraakronde voor bewoners en gebruikers georganiseerd. Daar hoort u later meer van en het wordt nader aangekondigd.

Het bestuur heeft gewandeld met beheerders van de gemeente en met Sight, de aannemer. Hier zijn zaken naar voren gekomen die sneller aangepakt worden. In het zuidelijk deel (tegen de Amarena) zijn op enkele plekken bramen en brandnetels aan het overwoekeren. Hier wordt met maaien meer aandacht aan besteed.

Veel essen hebben het zeer zwaar en redden het naar alle waarschijnlijkheid niet. De discussie die we hebben is of we deze bomen versneld weghalen en andere bomen er voor in de plaats zetten, of dat we de natuur op zijn beloop laten.

In het noordelijk deel staan enkele dode iepen (tegen Rustenburg aan). Deze dienen verwijderd te worden omdat ze dood gegaan zijn aan de iepenziekte. Tevens zien we dat her en der bomen te dicht op elkaar staan. Dit zijn op zich gezonde bomen, maar ze zetten elkaar in de verdrukking. De bomen worden verplaatst naar andere, nog te bepalen plekken. Er zijn meer plekken waar met beheer actie op wordt ondernomen.

### **Ander maaibeeld op sommige plekken**

Onderstaande foto is gemaakt in het zuidelijk deel van het Waterwingebied waar op 17 juni door de aannemer met een klepelzuigmaaier het hele stuk is afgemaaid en meteen het maaisel is verwijderd. Dit wordt op nog enkele plekken uitgevoerd.

Bij controle is geconstateerd dat op meerdere plekken de grasvelden helemaal vervult zijn (oud maaisel dat als een viltlaag op de bodem ligt). Daarnaast is de bodem erg vruchtbaar en dat houdt in dat het een eentonig beeld geeft van grassen (gestreepte witbol, kropaar) en veel fluitenkruid, brandnetel en boterbloem. Allemaal planten die het goed doen op een rijke bodem.

Andere planten hebben dan weinig kans, zeker het aanwezige zaad dat onder de viltlaag ligt. Door de viltlaag geheel te verwijderen wordt de bodem open gemaakt en verschaald. Dat geeft andere planten de kans om hun plekje te veroveren. Het komende jaar gebeurt dit vaker. Met meer verschillende planten (biodiversiteit) komen er meer en andere insecten en dieren op af. Uiteindelijk willen we graag op basis van bodemonderzoek goed bepalen hoe we het maaibeleid voor de komende jaren gaan uitvoeren om een mooie biodiverse bloemrijke grasvegetatie te krijgen.



### **Groene wijkraad Liendert-Rustenburg.**

We zijn bezig een groene wijkraad Liendert-Rustenburg op te richten. Hierin komen groene initiatieven in de beide wijken bij elkaar, zoals Ganzengroen, het voedselbos Albatrosstraat, de Heemtuin Liendert, Tuinen van Verbinding, Educatietuin & Buurtpark Rustenburg en de Groengordel Rustenburg.

Wij stemmen onze ideeën met elkaar af en te proberen elkaar te versterken. Verder willen we met de gemeente in gesprek over het verder vergroenen van de beide wijken en dat allemaal goed met elkaar afgestemd.

### **Vrijwilligersgroep**

Vanuit het bestuur zouden we graag met een groep vrijwilligers een deel van het onderhoud van het gebied, samen en in overleg met de aannemer, willen oppakken. Sight staat hier positief tegenover. Hier komen we graag later op terug, maar we willen dit nu alvast onder de aandacht brengen.

Dus heb je interesse om nu en dan een paar uur met een groep de handen uit de mouwen te steken in de buitenlucht, graag een berichtje naar [bestuur@waterwingebiedamersfoort.nl](mailto:bestuur@waterwingebiedamersfoort.nl). Het

kan best zijn dat ook vanuit de Groene wijkraad om vrijwilligers met groene handen wordt gevraagd. Dat stemmen we natuurlijk op elkaar af.

### Vroege ontstaan van het Waterwingebied.

Om het ontstaan van het Waterwingebied te begrijpen, kijken we eerst naar een groter gebied en gaan terug in de tijd. De locatie ligt in de Gelderse Vallei. De Gelderse Vallei is op de hoogtekaart goed herkenbaar als laaggelegen terrein ten opzichte van de omgeving. Het hooggelegen gebied aan de westzijde is de Utrechtse Heuvelrug, het gebied aan de oostzijde is De Veluwe.

200.000 jaar geleden schoof landijs vanuit het noorden de vallei binnen dat toen nog het stroomgebied van de Maas en de Rijn was. Het landijs schoof de grondlaag omhoog tot stuwwallen (Figuur 2). De asymmetrische opvulling van de Gelderse Vallei is ontstaan na de laatste IJstijd, zo'n dertigduizend jaar terug. Door de overheersende westenwinden werden zandlagen verplaatst naar de flank van De Veluwe.



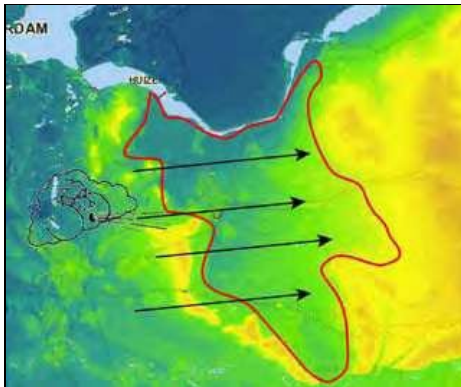
Figuur 1: Gelderse vallei



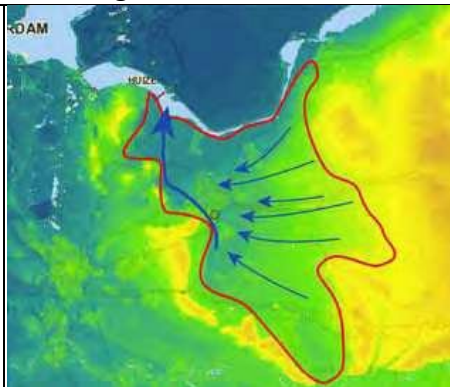
Figuur 2: Schuivend landijs

De asymmetrische opvulling is de basis voor de oost-west afstromende beken. De beken stromen richting rivier de Eem. De Eem watert af richting het Eemmeer. De westenwinden zorgden ook voor een fijner patroon aan dekzandruggen in de Vallei. De langwerpige dekzandruggen zijn oost-west gericht.

Het reliëfrijke landschap van dekzandruggen was een obstakel voor het afstromende water. De beken meanderden tussen de zandkoppen door richting de Eem.



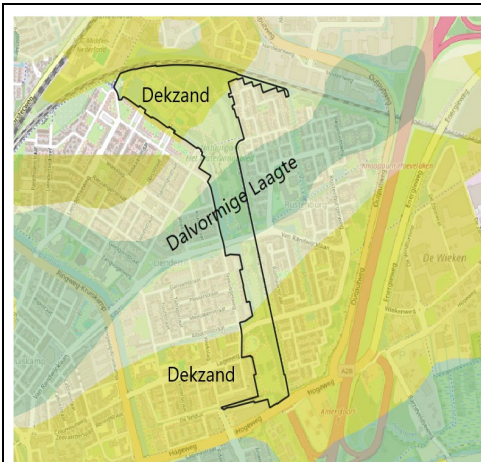
Figuur 3: Windrichting



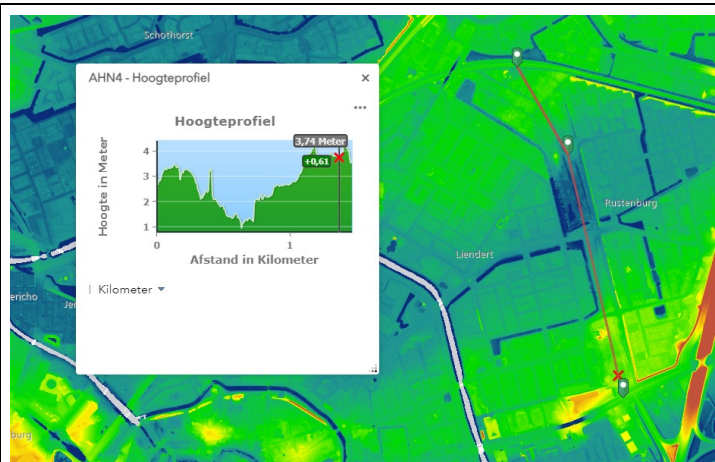
Figuur 4: Afstroomrichting van beken

Het Waterwingebied ligt ten opzichte van de Utrechtse Heuvelrug relatief laag. Het regenwater dat op de heuvelrug en de Veluwe infiltreert, stroomt richting de Gelderse Vallei, en blijft rond het

Waterwingebied gevangen onder een waterdichte kleilaag. Het gebied kent ter hoogte van de Van Randwijcklaan een dalvormige laagte die ook waarneembaar is. Deze laagte is terug te zien in het lengteprofiel (N-Z) van figuur 6 (blauwe gedeelte in de kaart).



Figuur 5: uitsnede geomorfologische kaart



Figuur 6: Lengteprofiel AHN4

### Inzaaien rogge.

Sight heeft in het noordelijke deel van het Waterwingebied een paar stroken gefreesd en ingezaaid met rogge. Het doel is meer voedsel voor de al aanwezige muizen te produceren en daarmee meer muizen te krijgen. Het uiteindelijke doel is om bosuil en ransuil te verlokken in het Waterwingebied te gaan broeden. Dat levert weer meer biodiversiteit op.



## Vernieuwing schelpenpaden.



In de vorige Nieuwsbrief is aangekondigd dat de schelpenpaden van een nieuwe laag voorzien zouden worden. Ondertussen is dit op enkele plekken al gedaan.

## Eekhoorns in het Waterwingebied

Rob Dekker maakt, zoals bekend, vaak mooie foto's in het Waterwingebied. Met grote regelmaat zijn er eekhoorns in het Waterwingebied te zien. Opvallend is dat deze soort vier tenen aan de voorpoten en vijf tenen aan de achterpoten heeft.



## Veel slakken

Het zal niemand ontgaan zijn die in het Waterwingebied loopt: het is een goed slakkenjaar. Je zag ze echt overal. Het Fluitenkruid zat er soms helemaal vol mee en ook de boterbloem heeft veel bezoek gehad. Het is een nat en relatief warm voorjaar geweest. Ideaal voor slakken. Elke slak legt wel 500 eitjes en dat zorgt voor veel nakomelingen.

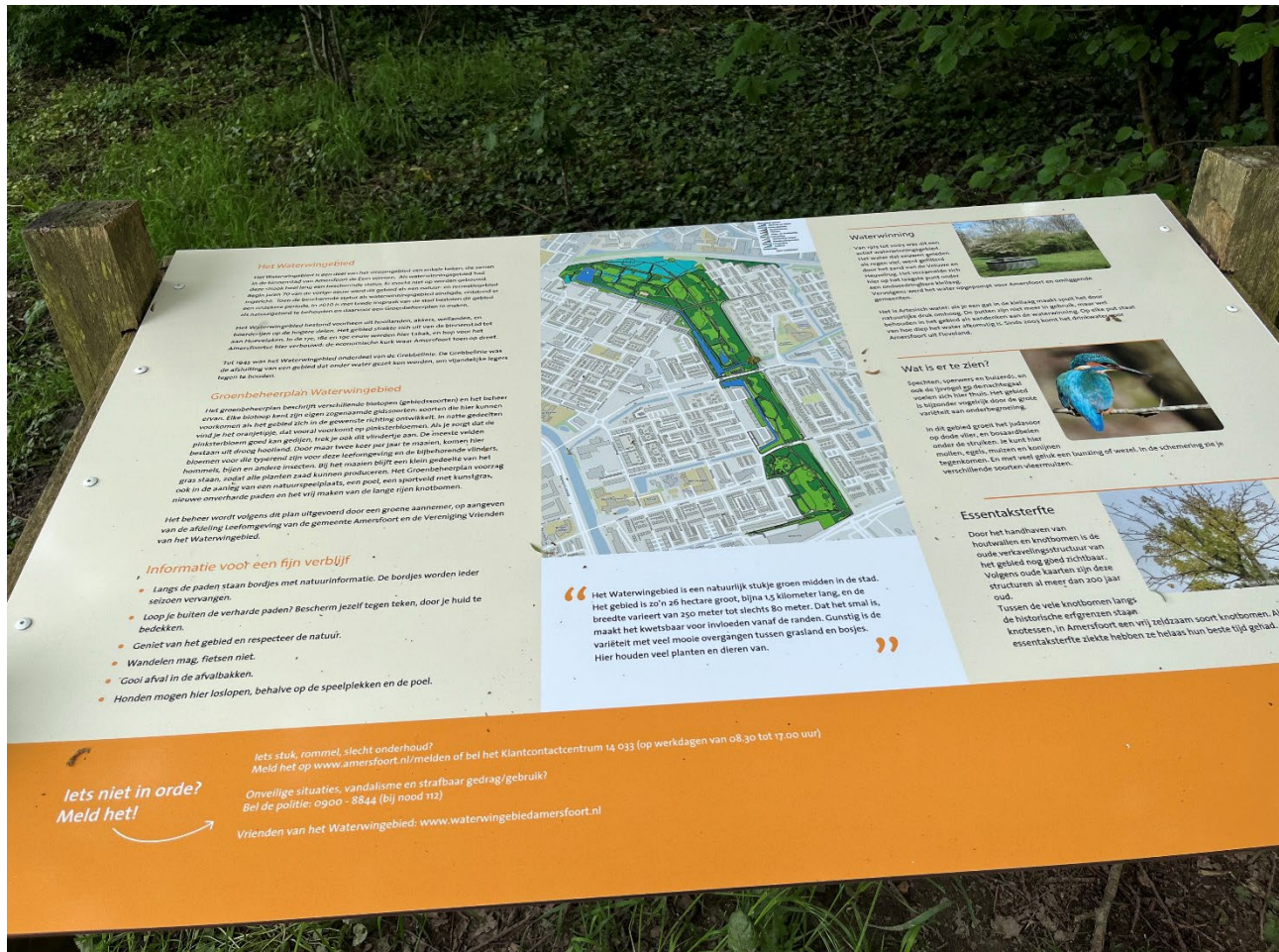


Natuurlijke vijanden zijn onder andere in de grond levende aaltjes die parasiteren op de slakken. En de egel. Die lust wel een slak-snack.



## Borden zijn vernieuwd.

Bij drie ingangen van het Waterwingebied zijn de informatieborden vervangen door nieuwe borden, met een toelichting wat het Waterwingebied is, en enkele spelregels. We blijven kijken hoe we zaken steeds beter kunnen maken.



### **Rupsen van de kardinaalsmutsstippelmot**

Wellicht heeft u het ook gezien. Net voor de brug als je bij de skatebaan het Waterwingebied ingaat richting noorden. Aan de rechterkant staat een wilde kardinaalsmuts. Het is een struik met een groot verspreidingsgebied en helderrode bladkleur in de herfst. De struik zat vol met stippelmotten. Dit is puur natuur en het kan geen kwaad.





Uiteindelijk komt, na het verpoppen, de mot (vlinder) zoals hierboven tevoorschijn. Deze vliegt van juli tot oktober.

### **Faunapassages**

Op dit moment liggen er twee faunapassages in het Waterwingebied. Eentje onder de Hogeweg door om een verbinding te maken richting het zuiden naar de Barneveldsebeek en de Schammer. Daarnaast nog eentje onder de Van Randwijcklaan om dieren de mogelijkheid te geven van het zuidelijk naar het noordelijk deel van het Waterwingebied te komen.

Er staan nog drie andere faunapassages in discussie met de gemeente. Eentje onder de Lageweg door, een tweede onder de Lienderstedreef en de derde onder het Van Riebeeckpad.

Noordelijk van het fietspad onder het spoor door op de Lienderstedreef ligt nog een poel. Dit gebiedje wordt bij het Waterwingebied getrokken. Eerder werden daar veel padden gesignaleerd. Om de dieren te kunnen beschermen bij de oversteek naar het Waterwingebied en onder het van Riebeeckpad door naar een poel verderop en verder richting Valleikanaal willen we graag deze faunapassages realiseren.

Hiermee verbinden we de stukken binnen het Waterwingebied en we krijgen verbindingen met andere natuurgebieden. Zo kunnen dieren makkelijker van het ene naar het andere gebied en dat is goed voor de biodiversiteit.

De twee huidige faunapassages worden door dieren gebruikt. Hier onder drie foto's van een bewegingscamera. De eerste is een marter, de tweede een egel en de grote is een bunzing die net uit de passage komt.



Wildlife Monitoring Solutions CAM 00500000 69F 21C 12/05/2024 23:50:27

Wildlife Monitoring Solutions CAM 00500000 64F 18C 20/05/2024 23:05:11



55F13C



05-16-2023 21:39:10

## Juffers in het waterwingebied

Neem een smartphone, loop door het waterwingebied, kijk eens goed naar al het moois wat groeit en bloeit om je heen en zoom in. Dan opent zich een wereld vol prachtige planten en diertjes. Op weg door de veldjes en langs de vijvers van het waterwingebied kwam ik tot mijn verbazing veel soorten juffers tegen.

Juffers maken onderdeel uit van de orde van de libellen, maar zijn veel slanker en kleiner dan echte libellen. Hun aanwezigheid duidt op een relatief hoge waterkwaliteit.

Weidebeekjuffer



Vuurjuffer



Variabele waterjuffer



Grote roodoogjuffer



Azuurwaterjuffer



Lantaarntje



## Kap van veel iepen

Vanwege de om zich heen grijpende iepenziekte worden alle aangetaste iepen door de gemeente verwijderd. Dit gebeurt om de kans op verspreiding te verkleinen. De zieke iepen in het Waterwingebied worden ook verwijderd. Vanwege de natuurwaarde komt ons park als laatste aan de beurt. De aannemer, Kemp Schalkwijk, moet van tevoren controleren of er in of bij de aan te pakken bomen nog vogels broeden of jongen hebben. Zo ja, dan moet de kap worden uitgesteld. De voorlopige planning is dat er op maandag 1 juli wordt begonnen. Per boom of locatie wordt gezien of de stam moet worden geschild worden en kan blijven liggen, of dat de boom in zijn geheel versnipperd wordt.

De iepenziekte wordt veroorzaakt door twee verschillende schimmels die worden verspreid door de iepenspintkever. Ook via wortelcontact kunnen bomen elkaar besmetten. De boom kan zich wel enigszins verweren tegen de schimmel, maar legt uiteindelijk in de meeste gevallen het loodje.

## Dus toch!

Jammer hoor, zeiden alle Waterwingebiedvogelaars, geen sperwers dit jaar. Ze zochten het gebied nog eens af, maar nee, niks, niente, nada.

Dat had misschien ook wel voordelen, bedachten ze, want dan zouden er vast veel meer kleine vogeltje opgroeien naar volwassenheid.

En toen, dinsdag 25 juni, liep fotograaf Rob Dekker in de buurt van de Natuurspeeltuin, keek om zich heen, keek omhoog en kon eerst zijn ogen niet geloven: vier jonge sperwers die belangstellend op hem neerkeken. Rob: “Ze hebben ons aardig in de luren gelegd en ik weet nog steeds niet waar het nest is.”

Hoe dan ook, de onverwachte ontdekking leverde enkele fraaie foto's op.





## Contributie

Wij vragen om ook voor dit jaar uw contributie te betalen.

Het bankrekeningnummer is: NL78 ABNA 054.92.35.175 (t.n.v. Vrienden van Het Waterwingebied). De contributie bedraagt € 5,00 (minimaal). Mocht u al betaald hebben, dan willen we u hiervoor hartelijk bedanken.

**“Vrienden van het Waterwingebied”, Reijmerinkstraat 34, 3815 MH  
Amersfoort**

**KvK nr. 32085084 Bank: NL78 ABNA 0549 2351 75**

**Website: [www.waterwingebiedamersfoort.nl](http://www.waterwingebiedamersfoort.nl)**

**Contact: [bestuur@waterwingebiedamersfoort.nl](mailto:bestuur@waterwingebiedamersfoort.nl)**